

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

w sprawie skazanego G. S.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 grudnia 2023 r.
na posiedzeniu bez udziału stron
wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego
w trybie art. 41 § 1 k.p.k.
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*.

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

W dniu 4 grudnia 2023 roku obrońca skazanego G. S. złożył wniosek na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. o wyłączenie SSN X.Y. od rozpoznania sprawy III KK 487/23, z uwagi na istnienie obawy co do jej bezstronności, bowiem powołana została na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego jako niezasadny nie podlegał uwzględnieniu.

Obrońca skazanego jako główny argument wniosku o wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. podniósł fakt, że SSN X.Y. została powołana na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa,

ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). We wniosku tym obrońca odwołał się także do uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. BSA I-4110-1/20, wskazując, że w przypadku tego sędziego nie może być mowy o jakiejkolwiek apolityczności czy niezależności, która gwarantowałaby skazanemu prawo do bezstronnego i niezależnego sądu oraz, że Sąd Najwyższy już raz uznał, że SSN X.Y. nie spełnia wymogów niezależności i bezstronności.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że należy ją rozumieć jako obiektywną bezstronność sędziego, w tym zarówno subiektywne poczucie sędziego co do własnej bezstronności, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym, opartą na zobiektywizowanych przesłankach oraz analizowaną przez odwołanie się do oceny sytuacji dokonanej przez przeciętnego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu (zob. uchwała SN z dnia 26 kwietnia 2007r., I KZP 9/07, OSNKW 2007/5/39; wyrok SN z dnia 8 stycznia 2009 r., III KK 257/08, LEX nr 532400; wyrok SN z dnia 18 marca 2009 r., IV KK 380/08, LEX nr 491543). Wątpliwość co do bezstronności sędziego powinna być więc należycie, a zatem wystarczająco „uzasadniona”. Z całą pewnością tego rodzaju argumentów wniosek obrońcy skazanego nie zawiera, a za takie nie sposób uznać twierdzenia, że powołanie SSN X.Y. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. automatycznie wywołuje uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności.

Ponadto uwzględnić należy stanowisko Trybunału Konstytucyjnego zawarte w wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20, w którym zostało stwierdzono, że uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (na którą we wniosku powołuje się obrońca skazanego), jest niezgodna z:

a. art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP,

- b. art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
- c. art. 6 ust. 1 EKPCz.

W tym zakresie należy odwołać się do orzecznictwa Sądu Najwyższego w którym zasadnie podkreślono, że art. 8 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei w świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Wobec tego żaden sąd nie jest uprawniony do prowadzenia postępowania zmierzającego do wzruszenia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, jak też samodzielnego podważania obowiązywania wyroku tego Trybunału (zob. postanowienie SN z dnia 28 listopada 2023 r., I KK 162/23). Mając zatem powyższe na uwadze, orzekający w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy nie był związany uchwałą składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020r.

Skoro zatem wniosek obrońcy skazanego G. S. o wyłączenie sędziego Małgorzaty Bednarek złożony w trybie art. 41 § 1 k.p.k. został oparty wyłącznie na okoliczności odnoszącej się do jej powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, to ze wskazanych wyżej powodów nie został uwzględniony.

Przepis art. 41 § 1 k.p.k. stanowi jednoznacznie, że sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej, a więc konkretnej sprawie. Takich argumentów, przedmiotowy wniosek o wyłączenie sędziego nie zawiera, a nie jest nim z pewnością wskazanie, że w innej sprawie stwierdzono brak niezależności tego sędziego. Wniosek nie zawiera również żadnych argumentów, które mogłyby być uznane jako istotne w świetle treści art. 41 § 1 k.p.k., a dotyczących zachowania się i postawy SSN X.Y. po objęciu urzędu.

Warto zauważyć, że także TSUE w wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., C – 272/19, VQ przeciwko Land Hessen, w pkt 54, wskazał, że sam fakt, iż władze wykonawcze lub ustawodawcze uczestniczą w procesie mianowania sędziego, nie może

prowadzić do powstania zależności sędziego od tych władz, ani do wzbudzenia wątpliwości co do jego bezstronności, jeżeli po mianowaniu zainteresowany nie podlega żadnej presji i nie otrzymuje instrukcji w ramach wykonywania swoich obowiązków (zob. postanowienie SN z 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22).

Ze wskazanych wyżej powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[PGW]

[ms]